

קול יעקב

זמני השבת באלעד:

- 18:30 הדלקת נרות:
- 19:36 מוצאי שבת:
- 20:13 זמן ר"ת:

עלון מס' 121 | ט' בניסן | תשפ"ג | שנה 3

לחצות:	לע"נ:	לחפ"ש:
כל	יורס בן	רפאל
משפחת	מרים ~	דוד בן
דרשן	אהובה	אודליה ~
	בת חיה	ישי בן
	ת.ג.צ.ה.	שושנה

ולרפואת כל חולי ישראל

מטעמים לשולחן שבת

מצורף לעלון סדר
בדיקת חמץ וסדר
ביעור חמץ

וַיְדַבֵּר ה' אֶל מֹשֶׁה לֵאמֹר, צֹו אֶת אֶהֱרֹן וְאֶת בְּנָיָו לֵאמֹר זֹאת תֹּוֹרַת הָעֵלֶכֶה עַל בּוֹקֶדֶת
עַל הַמִּזְבֵּחַ כָּל הַלֵּילָה וְכו' (ויקרא ו', א-ב)

חֶסְרוֹן פִּיס" - בדבר זה שהוא הלב, שיש לו חיסרון בכיס השומר עליו מכל הרהור רע, חייבים זירונו ועמל רב כדי להמלט ממנו...

אין "צו" אלא לשון זרוז מיד ולדורות. אמר ר' שמעון: ביותר צריך הכתוב לזרוז במקום שיש חיסרון כיס - ובעולה יש חיסרון כיס. (רש"י)

בשם צדיקים אומרים: "בְּיֹוֹתֵר צָרִיף הַמָּקוֹם לְזָרוֹז בְּמָקוֹם שֵׁישׁ חֶסְרוֹן פִּיס" - דהיינו, אם יש לאדם מחשבות רעות הנגרמות מ"חֶסְרוֹן פִּיס" - מכך שאין כיס ומחסום על הלב כפי שכתבנו לעיל, העצה לכך אחת היא: "בְּיֹוֹתֵר צָרִיף הַפְּתוּב' לְזָרוֹז" - לחזק ולזרוז בקירבנו את לימוד התורה, את ה'פְּתוּב... ומתוך כך, כשאדם מלמד ומכניס למחשבתו את דברי התורה הקדושה, מזדככות מחשבותיו וממילא כל הפסולת יוצאת כלאחר יד... וכדברי הרמב"ם: "אֵינְךָ יֵצֵר הָרַע וְכו' בְּאֵל הָאָדָם אֵלָא בְּלֵב הַפְּנוּי מִן הַחֻקִּים וּמִן הַתּוֹרָה!"

רבים הם המפרשים שנותנים הסבר לדברי רש"י, כל אחד ואחד בדרכו שלו. הרה"ק בעל ה"חידושי הרי"ם" זי"ע הסביר את דברי רש"י כך: הרי ידוע שלכל אבר ואבר יש כיס, המסוגל למנוע ממנו את כושר הפעולה שלו בשעה שאינה רצויה. למשל: לעין - עפעפיה, לאוזן - התנוך שלה, ללשון - השפתיים הסוגרות בעדה. רק הלב הנו מחוסר כיס, כיסוי כדי למנוע מאיתו הרהורים הרעים. אדם שצפה בו מחשבה זרה - אינו יכול להמלט ממנה, בשונה משאר אברים שבהם יש לו משהו שיכול לחסום אותם... והנה אמרו חז"ל שקרבן עולה בא על הרהור הלב. וזהו ההסבר בדברי רש"י: צו אל בני ישראל - "בְּיֹוֹתֵר צָרִיף הַמָּקוֹם לְזָרוֹז בְּמָקוֹם שֵׁישׁ"

משל ונמשל

אִם עַל־תּוֹדָה יִקְרִיבֶנּוּ (ויקרא ז', י"ב)

עברו שנים, ושוקי בכלל לא חשב שהוא צריך לומר תודה לראובן ולאישתו על כל מה שהם עושים בעבורו במשך שנים רבות כליכך.

כששוקי היה ילד קטן, נפטרו אביו ואמו. ראובן, יהודי בעל חסד, אסף את שוקי אל ביתו וגידל אותו כאילו היה בנו. ראובן נתן לשוקי כל מה שהיה צריך, עד ששוקי הרגיש כאילו ביתו של ראובן הוא הבית שלו.

באחד הימים הגיע עני לבית, וראובן נתן לו סכום כסף. העני התרגש מאוד, והתחיל להודות לראובן ולהרעיף ברכות על ראשו.

העלון ששון חגיגה | אין לקרוא בתפילה ובקריאת התורה

פתאום צץ מולו ראובן ואמר לו: "שוקי, אני רואה שאינך מסתדר לבד. בוא, חזור לביתנו!"

"מה? הו, תודה!" קרא שוקי בהקלה. מאז אותו היום היה מודה לראובן ולאישתו שוב ושוב, ולא מפסיק לשבח ולהלל אותם על החסד הגדול שהם עושים עמו. אחרי שהוא הרגיש כמה קשה לחיות בלי בית חם - הוא ידע כמה עליו להודות למי שנותן לו את הכל.

אומר ה"בן איש חי": הקדוש-ברוך-הוא נותן לכל אדם חסדים בלי הפסקה. אם רק נפקח עיניים, נראה כמה טובות השם נותן לנו בכל דקה של חיים. הבעיה היא שהאדם לא מרגיש בטובה הזאת. רק אם יש לו פתאום צרה או בעיה, רק כאשר חסר לו משהו - רק אז הוא מבין שכל מה שהיה לו עד עכשיו בכלל אינו מובן מאליו, אלא הכל בחסד וברחמים משמים, ואז הוא כל-כך רוצה שהחסד והטובה יחזרו אליו, כמו פעם.

עלינו לזכור להודות להשם כשטוב לנו, כאשר ניתן לנו חסד משמים, כשאנחנו ברוך השם מצליחים ברוך השם לנשום כמו שצריך, לדבר היטב כשיש לנו משפחה אוהבת וכל מה שאנו צריכים - לא לשכוח להודות על הכל!

אחרי שהעני יצא מהבית, שאלה אישתו של ראובן את בעלה: "מדוע העני הזה - שעשינו לו טובה פעם אחת - אומר לנו תודה רבה מכל הלב, ולעומתו שוקי - שאנחנו כל הזמן עושים לו טובות וחסדים - לא מודה לנו אף פעם?!"

"את רוצה שהוא יתחיל להודות לנו?" שאל ראובן את אישתו.

"כן", אמרה האישה.

קרא ראובן לשוקי ואמר לו: "ראה, שוקי. עד היום נתנו לך הכל וגידלנו אותך בביתנו, אבל עכשיו אתה כבר גדול ויכול להסתדר בד בחיים. לכן אני מציע שתעזוב את הבית שלנו ותתחיל לחיות כמו אד גדול ועצמאי".

שוקי נבהל מאוד וכמעט לא הצליח לדבר אבל לא הייתה לו ברירה, והוא נפרד יפה מראובן ואישתו ויצ לרחוב העיר. הוא ניסה למצוא פרנסה, למצוא אוכל למצוא מקום לגור בו - אבל לא הצליח.

הסתובב שוקי ברחוב רעב ועצוב.

אחת שאלתי

חתוך הספר אחת שאלתי 2

האפיקומן שלא נמצא

מצות תאכל... בַּזֵּזֵר אֶהְיֶה מוֹעֵד יֹאכְלוּהָ (ויקרא ו', ט'). "יאכלוה" בַּיָּתֵר, לְלַמְדֵנוּ שֶׁתִּהְיֶה בְּאַחֲרוֹנָה נֶאֱכָלֶת, כְּמוֹ שֶׁבְּפֶסֶחַ דְּרִשְׁיֵנוּ "יאכלוהו" שֶׁאֵין בְּפֶטִירֵין אֲזוֹר פֶּסֶחַ אֶפִיקוֹמֵן (הַלֵּמַק דְּדָבָר)

שעת חצות לילה כבר מתקרבת, ובליט ברירה פנינו ושאלנו את הסבתא היכן החביאה את האפיקומן. אלא, שלאחרונה החלה הסבתא ללקות באלצהיימר (ל"ע - לא עלינו), ולא זכרה כלל שהחביאה את המצה...

מה עושים כשלא מוצאים את האפיקומן? - כבר כתב לנו הרמ"א (סו"ס תע"ז, בשם הרוקח): "אם נאבד האפיקומן, יאכל כזית ממצה שמורה אחרת". וכך אכן עשינו.

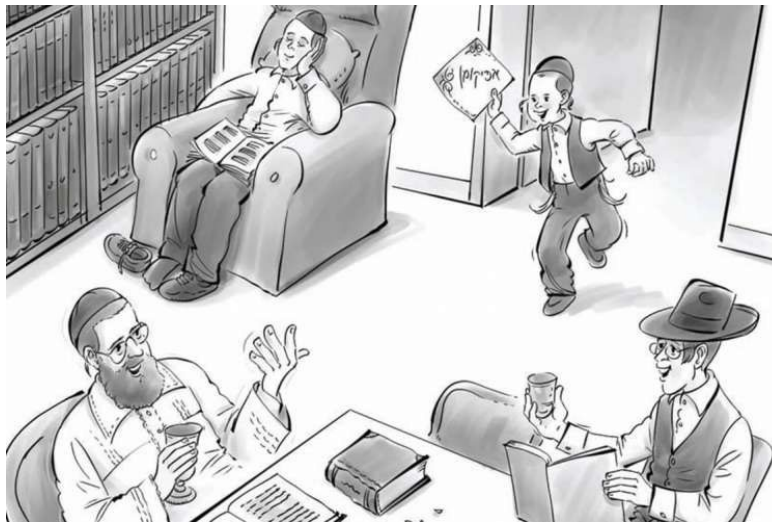
סימנו את אכילת האפיקומן, ברכנו ברכת המזון, ואמרנו בשמחה ובהודאה מרבה את ההלל, ופתאום נשמעת צהלה אדירה: "מצאתי! מצאתי את האפיקומן!"

יהודי אחד נגש אל הגאון רבי יצחק זילברשטיין שליט"א, וספר את אשר ארע בביתו בליל הסדר:

בכל שנה בליל הסדר הנערך בביתנו, מחביא אחד מבני הבית בתחלת הסדר את מצת האפיקומן, ולאחר ה"שליחן עורך", מחפשים ילדי הקטנים את האפיקומן, והמוצא, זכאי לדרוש ממני מתנה כלשהי בה הוא חפץ.

והנה, השנה הסבתא היתה זו שהחביאה את האפיקומן. כשהגענו ל"צפון", מהרו הילדים לחפש את האפיקומן. חפשו וחפשו בכל מקום אפשרי, בכל פנה וזוית בבית, נברו בכל מגרה וארון, אף למרבה הפלא, האפיקומן לא נמצא!

הִיָּה זֶה אֶחָד מִיְלָדֵי שְׁלֹא הִתְנַאֵשׁ מִמְצִיאת
הָאֲפִיקוֹמֶן, וְהַמְשִׁיף בְּחַפְזוֹשִׁים קִדְחֵתְנִיִּים, עַד
שֶׁלְּבִסּוֹף מְצָאוֹ בְּמָקוֹם סֵתֵר כְּלִשְׁהוּ...
עֲכָשְׁיוֹ מַגִּיעַ הַיֶּלֶד
וְדוֹרֵשׁ מִמֶּנִּי (הָאָבָא)
אֶת הַמַּגִּיעַ לוֹ...
הַתְּלַבְטָתִי, כִּיצַד עָלִי
לְהַגִּיב לְנוֹכַח דְּרִישַׁת
בְּנִי; מִצַּד אֶחָד, בְּמִצְהָ
שְׁמִצָּא לְאַחַר שְׂכָכָר
אֲכַלְנוּ אֶת הָאֲפִיקוֹמֶן,
אֵינְנו כָּכָר תּוֹעֵלֶת; אִךְ
מֵאִידֶךָ, הֵן הִזְהִירוּנוּ
חַז"ל (סָפָה מ"ו:): לֹא
יִבְטִיחַ אָדָם לְבָנוּ הַקָּטָן
דְּבַר מָה, וְלֹא יַעֲמוֹד
בְּהִבְטָחָתוֹ, מִשּׁוֹם
שְׂבָכָךָ הוּא מְלַמֵּד אֶת בְּנוֹ לְשַׁקֵּר! וְאִם כֵּן, שְׁמָא גַם אֲנִי
צָרִיךְ לַעֲמוֹד בְּהִבְטָחָתִי, וְלִתֵּת לְבָנִי אֶת הַפָּרֶס...
לְבִסּוֹף הַפְּטָרְתִי וְאִמְרָתִי לְבָנִי: גִּלְךָ וְנַעֲשֶׂה שְׂאֵלֶת רַב,
וְאִם יִכְרִיעַ הָרֵב שֶׁהַמִּתְנָה מַגִּיעָה לְךָ, תִּקְבְּלָהּ! ...

תִּשׁוּבָה: יֵשׁ לִיתֵן לַיֶּלֶד אֶת הַמִּתְנָה, שְׂכָן טַעַם
מְנַהֵג חֲטִיפֹת (אוּ הַחֲבָאֵת) הָאֲפִיקוֹמֶן
בְּלֵיל הַסֵּדֶר, הוּא כְּדִי לְהַבִּיא לְכָךְ שֶׁהַיֶּלְדִּים לֹא יִרְדְּמוּ,
אֲלֵא יִשְׁתַּפְּפוּ בְּסֵדֶר,
בְּאֲמִירַת הַהַגְדָּה וְלִמּוֹד
נְסִי יְצִיאַת מִצְרַיִם. וְכַפִּי
הַנֶּרְאָה מְנַהֵג זֶה
הַתְּפִשֵׁט בְּעֵקֶב כּוֹת דְּבָרֵי
רַבִּי אֲלִיעֶזֶר בְּגִמְרָא
(פְּסָחִים ק"ט): "חֹטְטִינן
מִצּוֹת בְּלֵילֵי פְּסָחִים
בְּשִׁבִיל הַתִּינוּקוֹת שְׁלֹא
יִישְׁנוּ", (פְּמַבָּאָר ב"חֶק
יַעֲקֹב" סִימָן תַּע"ב סק"ב).

וְאִם כֵּן, לֹא אֲכַפֵּת לְנוּ
אִם הָאֲפִיקוֹמֶן כְּכָר
נֶאֱכַל אוֹ לֹא, אֲלֵא כִּינּוּ
שְׁעָסֵק הַיֶּלֶד בְּאֲפִיקוֹמֶן, וְגַם מְצָאוֹ, וְעַל יְדֵי זֶה נוֹתֵר עַר
וְהַשְׁתַּתֵּף בְּסֵדֶר, מַגִּיעַ לוֹ הַפָּרֶס!

לְסִיכּוּם: יֵשׁ לְהַעֲנִיק אֶת הַפָּרֶס לַיֶּלֶד שְׁמִצָּא אֶת
הָאֲפִיקוֹמֶן.

סֵדֶר בְּדִיקַת חֶמֶץ

**בְּרוּךְ אַתָּה אֲדֹנָי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הַעוֹלָם, אֲשֶׁר
קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצִוְּנוּ עָלֵינוּ בִּיעוֹר חֶמֶץ:**

ומיד אחר הבדיקה יבטלנו ויאמר:

**כֹּל חֲמִירָא וְחֲמִיעָא דְּאִיכָא בְּרִשׁוֹתֵי, וְדָלָא חֲמִיתִיה,
וְדָלָא בְּעֵרְתִּיהּ, וְדָלָא יִדְעָנָא לִיהּ, לְבִטֵּל וְלָהּוֹי
הַפְּקֵר כְּעַפְרָא דְּאַרְעָא.**

ואם אינו מבין בלשון תרגום, יאמר הבטול בלשון
שמבין, בלשון הקודש או בלע"ז.
וזוה תרגומו ללשון הקודש:

**כֹּל חֶמֶץ וְשֵׂאוֹר שֵׁישׁ בְּרִשׁוֹתֵי שְׁלֹא רְאִיתִיו,
וְשְׁלֹא בְּעֵרְתִּיו וְשְׁלֹא יִדְעָתִיו יִבְטֵל וְיִהְיֶה הַפְּקֵר
כְּעַפֵּר הָאָרֶץ.**

ואחר הבדיקה יזהר בחמץ שמשאיר
להצניעו:

בלילה שלפני ערב פסח בודקים את החמץ,
וחייבים לבדוק מיד בתחילת הלילה, ואסור
להתחיל לאכול או לעשות שום מלאכה חצי שעה
קודם הלילה.

יש נוהגים שקודם הבדיקה מניחים פתיתי לחם
במקומות שיימצאם הבודק, כי חוששים שמא לא
ימצא כלום ותהא ברכה לבטלה, ונוהגים להניח
עשרה פתיתים, וברור שמי שאינו בודק כראוי אלא
שהוא מקבץ אלו הפתיתים לא קיים מצות בדיקה
וברך ברכה לבטלה.
קודם בדיקת חמץ אומרים זה:

**הַרִּינִי מוֹכֵן וּמְזוּמֵן לְקִים מִצְוֹת עֲשֵׂה וְלֹא תַעֲשֶׂה שֶׁל
בְּדִיקַת חֶמֶץ לְשֵׁם יְחִוּד קוֹדֶשׁא בְּרִיךְ הוּא
וְשִׁכְנִיתִיה עַל יְדֵי תְּהוּא טְמִיר וְנַעֲלָם בְּשֵׁם כֹּל יִשְׂרָאֵל.
וְיִהְיֶה נֹעֵם אֲדֹנָי אֱלֹהֵינוּ עֲלֵינוּ וּמַעֲשֵׂה יְדֵינוּ כּוֹנְנָה עֲלֵינוּ
וּמַעֲשֵׂה יְדֵינוּ כּוֹנְנָהוּ.**

סדר שריפת חמץ

ויהי נועם אדני אלהינו עלינו ומעשה ידינו כוננה
עלינו ומעשה ידינו כוננהו.

ולאחר שריפת חמץ יבטלנו, ויאמר:

**כֹּל חֲמִירָא וְחֲמִיעָא דְאִכָּא בְּרִשׁוֹתֵי דְחֻזְתָּה
וְדָלָא חֻזְתָּה דְחֲמַתָּה וְדָלָא חֲמַתָּה דְבַעֲרָתָה
וְדָלָא בַעֲרָתָה לְבַטֵּל וְלָהוּי הַפְּקָר כַּעֲפָרָא
דְאָרְעָא.**

בערב פסח בבוקר משכימין להתפלל. א"א
"מזמור לתודה", ו"למנצח", ו"אל ארץ אפים".
אוכלים עד תחילת שעה זמנית רביעית ושורפין
בשעה זמנית חמישית. וצריך לחזור ולבטל
החמץ פעם שנית, וטוב לבטלו לאחר ששרף החמץ
כדי שיקיים מצות שריפה בחמץ שלו, ויעשה
מדורה בפני עצמה וישרפנו ויאמר:

**הַרְיֵנִי מוֹכֵן וּמְזוּמָן לְקִים מִצְוֹת עֲשֵׂה וְלֹא תַעֲשֶׂה שֶׁל
שְׂרֵפַת חֲמֵץ לְשֵׁם יְחִוּד קוֹדֶשׁא בְּרִידָה הוּא
וְשִׁכְנִיתִיה עַל יְדֵי הַהוּא טָמִיר וְנַעֲלָם בְּשֵׁם כָּל יִשְׂרָאֵל.**

4

לבן שלי יש הצעת יעול:
במקום לצבוע את שפת
המדרכה בצבעי כחול ולבן
שמתחלפים כל מטר,
לצבוע חצי רחוב כחול
וחצי רחוב לבן.

אין לי כבר כח
ליתושים האלו. נראה
לי שמה שיכול להרחיק
אותם זה רק לפזר
מסביבי ופלים לימון.

שיכור ופוזל התנגשו ברחוב ונפלו.
הפוזל: "אולי תסתכל לאן שאתה
הולך?!"
השיכור: "אולי תלך לאן שאתה
מסתכל?!"

בתל אביב נוכחו לדעת
שמטח זה לא רק מטבע
חרוץ...

שני ציידים אחד קנה גלשן אוויר
ולקח אותו אל המצוק כדי לטוס עימו מעל היער.
בעודו דואה לו להנאתו באוויר,
הבחין בשני ציידים למטה ביער,
ונופף להם בידיו לשלום, גאה ברחיפתו.
שני הציידים בתגובה,
מיהרו לכוון לעברו את רוביהם, וירו ירייה כל אחד.
כאשר הגלשן יוצא מטווח ראייתם,
שואל אחד הציידים את חברו:
"איזו מין ציפור ענקית זו היתה?"
"אין לי מושג", מושך השני בכתפיו,
"אבל אני חושב שפגענו בה."
"לפי מה?" שואל הראשון.
"לא ראית?" משיב השני,
"היא הפילה את הבן אדם שהיא חטפה..."